

Özet

Türk Edebiyatı içinde Alevî-Bektaşî kültürünün yansıtıldığı şiirler çok önemli bir yere sahiptir. Son yüz yıl içinde yapılan çalışmalarla gerek cönklerden gerekse sözlü kaynaklardan pek çok şair ve şiir gün yüzüne çıkarılmıştır, çıkarılmaktadır. Ne var ki belki de gün yüzüne çıkarılanların bir o kadarı da tanıtılmayı ve araştırılmayı bekliyor.

Bu çalışmamızda tanıtmaya çalıştığımız Kul sevindik de üzerinde durulması gereken Alevî şairlerinden birisidir. Üstelik edebiyatımızda aynı adı taşıyan ikinci bir Kul Sevindik de vardır.

Kul Sevindik XVIII.-XIX. yüzyılda yaşamış, şiire ve Alevî-Bektaşî kültürüne hâkim bir şairdir. Ne yazık ki böylesine önemli bir şairin günümüze kadar 6 şiiri ulaşmıştır. Bunların 3'ü divanî tarzda 3'ü de 11 hecelidir. İkinci Kul Sevindik'in de 3 şiiri bilinmektedir.

Anahtar kelimeler: Alevî-Bektaşî Edebiyatı, Hekimhan, Kul Sevindik, şiir.

.....

Edebiyatımızda bu mahlası kullanan iki şair vardır. İkincisi, diğerinin torunudur.

Önce yaşayan Kul Sevindik XVIII. yüzyılın ikinci yarısı ile XIX. yüzyılın ilk çeyreğinde yaşamış olup Malatya'nın Hekimhan ilçesinin Çulhalı köyünde doğmuştur. Asıl ad Mustafa'dır. Hayatı hakkında bilinenler sınırlıdır.

Hekimhan'ın Çulhalı, Güvenç, Basak, Çanakpınar, Kınık, Karaköçek ve Budaklı köylerinden bazı sülâleler (Akçadağogulları, Mitooğulları, Sevindikogulları, Aşıroğulları, Değirmencioğulları, Feyzullahlar, Kanlıoğulları, Karadervişoğulları, Keçecioğulları, Köseahmetoğulları, Piroğulları, Aşıtoğulları, Gökgözoğulları, Hakverdioğulları, Musaoğulları, Delihüseyinoğulları, Kureyşoğulları, Tıkmanoğulları, Ganioğulları, Kepekçioğulları, Alikakyalar, Hüseyinkahyalar) köylerinden ayrılıp Kangal'ın Çaltepe (Eski adı; Zerk) köyüne gelip yerleşmişlerdir. Bunların içinde Kul Sevindik'in de sülâlesi vardır. Bu sülâle günümüzdeki Culfalı ve Saygın soy isimlerini kullanmaktadır.

Şiirlerinde Kul Sevindik mahlasını kullanan Mustafa, genç iken köyünden ayrılmış Sivas'ın Kangal ilçesinin Çaltepe köyüne yerleşmiştir. Yıllarca bu köyde kaldıktan sonra Hünkâr Hacı Bektaş Veli dergâhına gitmiştir. Kalan ömrünü burada Hünkâr'ın türbesinde hizmet ederek geçirmiştir. Mezarı, Hacıbaktâş'taki "Kırklar" meydanındaki dervişlerin mezarının bulunduğu yerdedir.

Mustafa'nın "Kul Sevindik" mahlasını almasını İbrahim Aslanoğlu, 1911 doğumlu torunundan aldığı bilgilerle şöyle ifade etmiştir:

Bir gün Mustafa Feyzullah Efendi'ye bir deyişini okumuş. O da sessizce dinledikten sonra, elini Mustafa'nın omzuna koyup 'Ne güzel söyledin evlat, sevindik, çok sevindik.' demiş. Onun "Sevindik" sözüyle övgüsü herkesin dikkatini çekmiş olmalı ki, Mustafa'yı kim görse adıyla hitap etmez, 'Sevindik' dermiş. Bu sözcüğü zamanla Mustafa da beğenmiş ve kendisine tapşırma yapmıştır." (Aslanoğlu, 1985: 111)

Aşağıda metnine yer verdiğimiz 3 numaralı şiirde geçen:

*"Sene bin iki yüz yigirmi dört oldu tamam
Gelse gerektir âhir Mehdî-i sahip-zaman"*

* *Alevilik Araştırmaları Dergisi*, S. 15, Ankara, 2018, s. 231-246.

ifadesindeki Hicrî 1224, Miladî 1809 yılına tekabül etmektedir. Bu tarihte tekkenin postnişini Feyzullah Efendi (1742-1824) de Hacıbektaş'tadır.

Alevî-Bektaşî edebiyatının simaları içinde zikredeceğimiz Kul Sevindik, genellikle On iki İmam'ın konu edildiği "Düvaz İmam" tarzında şiirler ortaya koymuştur. Kul Sevindik'in şiir tekniği kimi dizelerde duraklar zayıf ise de genel olarak güçlüdür. Bu durum, bizi böylesine güçlü bir şairin daha pek çok şiirinin olduğunu düşüncesine götürdü. Maalesef bugüne kadar sadece 6 şiirini tespit edebildik. İleriki zamanlarda değerlendirilecek şiir mecmualarında ve cönklerde bir hayli şiirinin karşımıza çıkacağı ümidini taşımaktayız.

Kul Sevindik'in elimizdeki 6 şiirden 3'ü Hz. Ali ve Hacı Bektaş Veli'nin övüldüğü divani tarzda (8+7=15 hece) olup diğer 3 şiir de 11 heceli "Düvaz İmam" şiirlerdir.*

Hasan Dede dergâhında bulunan bir defterde Kul Sevindik'in de şiir vardır. Bu defterin özelliği vardır. Dergâha uğrayan ozanları bu deftere şiir veya şiirlerini yazmış olmalarıdır. Ayrıca cemlerde söylenen şiirler de deftere kaydedilmiştir. Defter ikinci sayfada yer alan kayda göre 1808 yılından itibaren tutulmaya başlanmıştır. Defterde şiirleri kayıtlı bulunan şairlerin bir kısmı şunlardır: Eminî, İsmail, Haydaroglu, Siyahi, İbrahim Beşerî, Yesarî, Hüseyin, Aminî, Kul Hüseyin, Ali, Fadıl, Derviş Ali, Dertli Kemter, Âşık Kemter, Dedemoğlu, Derviş Süleyman, Mehmed, Hasan Baba, *Kul Sevindik*, Budala. Sözkonusu defter emekli Emniyet Müdürü Yunus Koçak'ın elinde bulunmaktadır.

-1-

*Levlâke levlâk buyurdu Muhammed'in şanına
Gidi Yezit susamıştır Ali evlâdı kanına
Günde yüz bin lânet olsun şek getirenin canına
Ey velâyetler madeni settarım sırrım Ali
Âlemlerin ümidisin Hacı Bektaş-ı Veli*

*Zülfikâr'ı bırakınca Necef deryası coştı
Narasın işiten devler Kaf'ın ardına kaçtı
İsmi zikr eden kullar ab-ı kevserden içti
Ey velâyetler madeni settarım sırrım Ali
Âlemlerin ümidisin Hacı Bektaş-ı Veli*

*Muhammed'i davet etti kendi öz hanesine
Yüz bin kul azat ederdi her adım tanesine
"Kün" deyince karar kıldı yerin göğün binasına
Ey velâyetler madeni settarım sırrım Ali
Âlemlerin ümidisin Hacı Bektaş-ı Veli*

*Bir adın da yaratıcı kimsenin yok gümanı
Sana güman edenlerin hergiz yoktur imanı
Gene sen sana getirdin ol velilik fermanı
Ey velâyetler madeni settarım sırrım Ali*

* Kul Sevindik hakkında özel bilgilerin temin edilmesinde, Kul Sevindik'in soyundan gelen ve kendisini bu hizmete vakfetmiş olan Kember Durna'nın büyük rolü olmuştur. Kendisine şükran borçluyum. (D.K.)

Âlemlerin ümidisin Hacı Bektaş-ı Veli

Muhammed dizine aldı öptü Hasan'ın ağzını
Şah Hüseyin cûşa geldi öptürdü öperdi boğazını
Sevdiğim Zeynel hakkıyçün kabul et niyazımı
Ey velâyetler madeni settarım sırrım Ali
Âlemlerin ümidisin Hacı Bektaş-ı Veli

İmam Bakır'a kul olduk hidayete erince
Şiddetinden taşlar erir hub cemalin görünce
Gaziler mürvet çağrışır Cafer yolu sürünce
Ey velâyetler madeni settarım sırrım Ali
Âlemlerin ümidisin Hacı Bektaş-ı Veli

Musa-yı Kâzım katlanır şehitlik için cezaya
Al ile ağu verdiler ol Musa-yı Rıza'ya
Mü'min olan kail oldu Hak'tan gelen gazaya
Ey velâyetler madeni settarım sırrım Ali
Âlemlerin ümidisin Hacı Bektaş-ı Veli

Muhammed Taki değil mi tarikatın binası
Şah Ali Naki değil mi Mü'minlerin aynası
Mü'mine ahretin verdi münafığa dünyası
Ey velâyetler madeni settarım sırrım Ali
Âlemlerin ümidisin Hacı Bektaş-ı Veli

Hasan Askeri değil mi ol Mehdi'nin atası
Kâfirler inansın deyi durdu muallâk kayası
On sekiz bin âlemin cümle mahluk ayâsı
Ey velâyetler madeni settarım sırrım Ali
Âlemlerin ümidisin Hacı Bektaş-ı Veli

KUL SEVİNDİK bir saray gelip de sultan konmaya
Sen seni yaratanı bil çeşmin od'a yanmaya
Şöyle bir güzel sevmişim meyil vermem dünyaya
Ey velâyetler madeni settarım sırrım Ali
Âlemlerin ümidisin Hacı Bektaş-ı Veli

(Aslanoğlu 1985: 112-113; Doğan Kaya Arşivi, Cönk No: 7 / 131-134)

-2-

Ya Ali derim başlarım ihlas ile işime
Hem mahımsın hem şahımsın dergâhımsın ya Ali
Her ne kaza geldi ise senden geldi başıma
Hem mahımsın hem şahımsın dergâhımsın ya Ali

Nutku getirdin dilime sensin kapımda güher
Ağzımda lezzetim sensin dilimde tatlı cevher
Cümlelerin muradın veren sensin Seyyid-i Kahhar
Hem şahımsıñ hem mahımsıñ dergâhımsıñ yâ Ali

Hak'tan izin almayınca tığ koparmaz bir t y m
Bal ı ımı sen yoğurdun Cebrail koydu suyum
Korkarım g n h m çoktur sana yaramaz huyum
Hem mahımsın hem  ahımsın dergâhımsın ya Ali

Ol Muhammed Mustafa'yı sen gönderdin miraca
Bu sırrı izhar etmek bil ki bir perde a a
Seni sıdkınan a nan sayılır yüz bi  hacca
Hem mahımsın hem  ahımsın dergâhımsın ya Ali

Ol İmam Hasan'ın ben bendesiyim bendesi
Kerbel 'da  ah Hüseyin  ehitlerin  em'ası
Dergâhından mahrum etme hey   lemler aynası
Hem mahımsın hem  ahımsın dergâhımsın ya Ali

İmam Zeynel Abidin'e ikrar verdim d nmezem
Kanat vurup herkes gibi her  le e konmazam
H sn n bana z l l olmuş içmek ile kanmazam
Hem mahımsın hem  ahımsın dergâhımsın ya Ali

D n  günü zikr ederim ol Muhammed Bâkır'ı
Eyy b tenine kurt koydun ol kesmedi   k r 
Dergâhından yad eyleme ben g nahk r fakiri
Hem mahımsın hem  ahımsın dergâhımsın ya Ali

 mam C fer sana baktı okudu dersin tamam
Evliyalar ba ı sensin oldun cümleye imam
D n  günü zikr ederim okurum seni heman
Hem mahımsın hem  ahımsın dergâhımsın ya Ali

Nuh Peygamber gemi çattı bu derya-yı azime
Dünya bir kayık misali kaldırdı su yüzüne
Hey erenler niyaz eyle  ah Musa-yı Kâzım'a
Hem mahımsın hem  ahımsın dergâhımsın ya Ali

Deryalar mürekkep olsa vasfın getirmez dile
 ah Rıza a u tasını nu  etti g l  g le
Dergâhından mahrum etme efendim bizi hele
Hem mahımsın hem  ahımsın dergâhımsın ya Ali

V cuduma kadem bastı g l  en eyledi ba ın
Ben Ali'ye inanmı ım akli yetmez çoğunun
Ey erenler niyaz eyle  ah Takî ba Nak 'nin
Hem mahımsın hem  ahımsın dergâhımsın ya Ali

Gevher taşın mek n tuttun sakın oldun bir zaman
Yetmi  bin  ehr n re yaktın anda kodular güman
Askeri'ye ata dedik sensin Mehdi sahip-zaman
Hem mahımsın hem  ahımsın dergâhımsın ya Ali

*Bir adın Bektaş çağırdın urdun Elif-i Tac'ı
Bir elin Kâbe'ye koydun anda oldun sen Hacı
Yetmiş iki millet vardır bir de Güruh-u Naci
Hem mahımsın hem şahımsın dergâhımsın ya Ali*

*Adın İbrahim çağırdın dedik sana hüvallâh
İk'ellerim yere koydum dedim sana eyvallâh
Bir ismin Ali bir ismin Tanrı hem vallâh billâh
Hem mahımsın hem şahımsın dergâhımsın ya Ali*

*Bir adın Hızır çağırdın ettin ırağı yakın
Yoluna doğru bakanın kalbini ihya eyledin
Seni sıdk ile sevenin ahretin ettin emin
Hem mahımsın hem şahımsın dergâhımsın ya Ali*

*Kara taşa nazar etsen onu nutka getirin
Öküzü bahane edip cihanı sen götürün
Vallâh billâh sen Tanrı'sın hiç kalmasın hatırın
Hem mahımsın hem şahımsın dergâhımsın ya Ali*

KUL SEVİNDİK akıl ermez bu sırrın ötesine
*Bir kişiye nazar etsen ata olun atasına
Aman Mürvet kalmayıgör ben kulun hatasına
Hem mahımsın hem şahımsın dergâhımsın ya Ali*

KUL SEVİNDİK settarımsın sen cümlelerin sırrısın
*Dünü günü münacatda ol Musa'nın Tur'usun
Mü'minleriñ kalbi üzre gözleriniñ nûrusuñ
Hem şahımsıñ hem mahımsıñ dergâhımsıñ yâ Ali
(Aslanoğlu 1985: 115-116; Doğan Kaya Arşivi Cönk No: 5 / 34-36)*

-3-

*Çok şükür olsun Huda'ya yoktan var etti bizi
Ol delilin âyetini görmeye verdi gözü
Boynumuza farz-ı âyin daim zikretmek sizi
Zikrim Allah Yâ Muhammed okurum virdim Ali*

*Din Muhammed dini yolu üstadımız ol veli
Aşkına irâdet getir kalma sen ondan geri
Mahşer günü gam çekme ey gulamım anla meni
Zikrim Allah Yâ Muhammed okurum virdim Ali*

*Şah Hasan vü Şah Hüseyin imamların serveri
Dünü günü söylemektir işim anmak onları
Ol iki cihân içinde ol mevâli canları
Zikrim Allah Yâ Muhammed okurum virdim Ali*

*Şah İmam Zeynel Âbidin oldu bu yolda şehid
Böyle bil ki kalbi kara imana gelmez Yezid*

Mü'minin kalbi aynadır istemez isbat şâhid
Zikrim Allah Yâ Muhammed okurum virdim Ali

Şah Muhammed Bâkır doğdu bu âleme gün gibi
Okudu aşkın kitabın şakıdı bülbül gibi
Biz Haydar'ın gulamıyız Kanber deli kul gibi
Zikrim Allah Yâ Muhammed okurum virdim Ali

Mezhebimiz İmam Cafer mevâlidir yolumuz
Çok şükür olsun Huda'ya Kâzım'a erdi elimiz
Dört gönülü bir edince evliyalar yerimiz
Zikrim Allah Yâ Muhammed okurum virdim Ali

İmam Musa divanında derilir gülbengimiz
Bir mevâli soyu yoktur sürülür irfanımız
Kısmetimiz Huda verir yaradan Sübhanımız
Zikrim Allah Yâ Muhammed okurum virdim Ali

Bir gün olur şu fenâdan halka uğrar göçümüz
İmam Ali Rızâ için bağışlanır suçumuz
Dergâhından mahrum etme hem ulumuz gencimiz
Zikrim Allah Yâ Muhammed okurum virdim Ali

Şah Muhammed Tâkî Nâkî dinimiz imanımız
Anların yoluna koyduk ahd ile amanımız
Niyazım pîr eşiğine Hakk'a temennahımız
Zikrim Allah Yâ Muhammed okurum virdim Ali

Gel gönül fark eyle aşkın derya hem denizini
Ârifler sohbet ederler doğru söyler sözünü
Hasan Askerî'ye şimdi düşürüyor özünü
Zikrim Allah Yâ Muhammed okurum virdim Ali

Sene bin iki yüz yigirmi oldu tamam (1785)
Gelse gerektir âhir Mehdî-i sahip-zaman
Kaldır aradan perdeyi gitsin şek ile güman
Zikrim Allah Yâ Muhammed okurum virdim Ali

Bir gün olur şu fenâdan halka uğrar gideriz
Varır dostun eşiğinde ahd-ü aman güderiz
KUL SEVİNDİK sana şükran Hakka niyaz ederiz
Zikrim Allah Yâ Muhammed okurum virdim Ali
(Aslanoğlu, 1985: 114-115)

-4-

-Zincirleme-

Gönül aşk kitabın sen al eline
Serimize ne yazılmış görelim
Tevhit kelimesin getir diline
Din serverine salavat verelim

Din serveri Hak Muhammet Ali'dir
Yardımcımız keremkani Veli'dir
Bizden ezel gelen birden uludur
Derdimizin dermanını görelim

Tabipler dertliye derman eylesin
Şah Hüseyin ilmi kelam söylesin
İmam Hasan ummanları boylasın
Sıdkınan kulak urup dinleyelim

Dinle gelen imamların sesidir
İmam Zeynel imamların hasıdır
İkrarına inkâr olan asidir
İkrarı inkâr edene sorahm

İnkâr eden münkir Hakk'a kul olmaz
Coşkun akan muhabbete göl olmaz
Ol imam Bakirin sırrı denilmez
Sizin ile hal evine varılmaz

Hal evinde hal olalım halınan
İmam Cafer bir yol kurmuş yolunan
Bin birimize tatlı dilinen
Nasihat teselli öğüt verelim

Teselli vererek müşkülün kandır
Muhabbet şamının çırasın yandır
Yolunu Musa-yı Kâzım'a döndür
Üstat nazarına doğru varalım

Üstadımdır dost yüzüne bakıtan
Hocam İmam İrıza'dır okutan
Özünü seçegör yelmiş ikiden
Sizin ile yetmiş üçe varalım

Kadim İslâm dini gelmiş uc olur
İsmail'e inen kurban koç olur
Önü sonu bu faniden göç olur
Onlar göçmüş ya biz neye duralım.

Geliciden gel olunca durulmaz
Taki'yi Nakî'yi seven yorulmaz
Tasdik olmayınca Hakk'a erilmez
İkiliği kalbimizden ıralım

Hak Teala sever Takî kulları
Coşkun akar muhabbetin selleri
Hasan Askeri'nin gonca gülleri.
Firdevs-i a'lâdan açmış görelim

KUL SEVİNDİK bülbül intizar güle

*Şah Muhammet Mehdi zuhura gele
Düşmüşlerin elin ala kaldıra
Temanna eyleyip yüzler sürelim*

(Aslanoğlu, 1985: 117-119; Kazancı-Yardımcı: 1993: 101-103)

-5-

*Hatam günahım çok özümde buldum
Mürüvvet diyenin bağışlar suçunu
Erenler cemidir cârıya geldim
Mürüvvet diyenin bağışlar suçunu*

*Cennetten sürdürdü Havva Adem'i
Nice kan ağlattı kerem dedemi
Günahına göre verin sitemi
Mürüvvet diyenin bağışlar suçunu*

*Yola hizmet eden düşmezse ölmez
Kaldırır şahbazlar meydanda koymaz
Hak kulun ayıbın yüzüne vurmaz
Mürüvvet diyenin bağışlar suçunu*

*Derdim tümen tümen yaram sızılar
Gönül aşk elinden ağlar mozular
Muhammed Ali seven gaziler
Mürüvvet diyenin bağışlar suçunu*

*Hasan'la Hüseyin kudret gülleri
Bülbül gibi tatlı söyler dilleri
Handan muhabbeti iman kulları
Mürüvvet diyenin bağışlar suçunu*

*Zeynel Abidin'e "Beli" diyenler
Muhammed Bakır'a ulu diyenler
"Allah bir Muhammed Ali" diyenler
Mürüvvet diyenin bağışlar suçunu*

*Mavaliler İmam Cafer'e uyanlar
Cahil duymadan arifler duyanlar
Gerçekler kırk günü bire sayanlar
Mürüvvet diyenin bağışlar suçunu*

*Musa-yı Kâzım'a malumdur halim
Dünyada dil olmak ölümden ölüm
Görünmezden geldi başıma zulüm
Mürüvvet diyenin bağışlar suçunu*

*İmam Rıza'yla Muhammed Taki
Tevella kılalım Aliyyü'n-Naki*

*Sürünüz sohbeti koyun da baki
Mürüvvet diyenin bağışlar suçunu*

*Hasanü'l-Askeri suçundan geçin
Muhammed Mehdi'yle kalmasın öcün
Zahir batın güzel pirin başı'çün
Mürüvvet diyenin bağışlar suçunu*

KUL SEVİNDİK otur gönül köşküne
Pirler nazar eder idi düşküne
Allah bir Muhammed Ali aşkına
Mürüvvet diyenin bağışlar suçunu
(Doğan Kaya Arşivi, Cönk No: 33 /80-81)

-6-

*Aşk ile muhabbet gördüm bir yerde
Doyamadım deyişine ağlarım
Muhabbet gülleri eğmiş dalını
Deremedim deyişine ağlarım*

*Etek tuttum ikrar verdiğim Ali
Mü'mine gerektir bir doğru yolu
Hasan Hüseyin'in yoluna seri
Veremedim deyişine ağlarım*

*Müşkülüm danışmağ vardım bir pîre
Gönlümde gamanım kalmadı zerre
İmam Zeynel gibi kendim kırk pâre
Edemedim deyişine ağlarım*

*Âbid Bâkır ile girdim şu yola
Açılan güllere değmedim hâre
Boğazım urganda Mansûr'um dâra
Duramadım deyişine ağlarım*

*İmâm-ı Ca'fer'den bir nişân kaldı
Üstadın kurdunu bu yola saldı
Özümü yokladı eğrisin buldu
Tutamadım deyişine ağlarım*

*Mûsâ Kâzım İmamların hocası
Musa er-Rızâ aşkın binası
Ta evvelden budur pîrin nefesi
Doyamadım deyişine ağlarım*

*Takî Nakî Muhammed ile Ali
Yine onlar imiş bahçenin gülü
Misafirim Tanrı mihmânım Ali
Diyemedim deyişine ağlarım*

*Hasanü'l-Askerî ince ol gider
Gerçek âşık bu dünyayı terk eder
“Mehdi çıktı” deyi yeni bir haber
Alamadım deyişine ağlarım*

KUL SEVİNDİK yine meydana girdi
*Ali nazar kıldı mührünü verdi
İçtim amma aşk dolusu az geldi
Kanamadım deyişine ağlarım*
(Noyan 2001: 249-250)

KUL SEVİNDİK (2)

Edebiyatımızda ikinci bir Kul Sevindik mahlasını kullanan şair daha vardır ki o da tanıtmaya çalıştığımız Kul Sevindik'in torunudur.

1911'de Kangal'ın Çaltepe (Eski adı; Zerk) köyünde doğmuştur. Adı ve soyadı Sevindik Sevindik'tir. Malatya'nın Hekimhan ilçesinin Culfalı köyünden olan ve Çataltepe köyüne gelip yerleşen Kul Sevindik'in torununun oğludur. Onunla aynı ismi taşımaktadır. Babasının adı Kanber'dir. 1931'de Diyanet İşleri Başkanlığı binasının inşasında beş ay kadar amelelik yapmış; 1942'de askere gitmiştir. Terhisten kısa süre bir sonra tekrar ihtiyat asker olarak çağrılmış, ancak on dört ay sonra köyüne dönebilmiştir. Geçimini çiftçilik ve imamlıktan sağlamıştır. Eski ve yeni harfleri okuyup yazabilen Kul Sevindik şiirlerinde daha ziyade dinî konuları ve sosyal konuları işlemiştir. (Kaya 2009: 640)

Elimizde üç şiiri bulunmaktadır. Şiirlerin tamamı da on bir hecelidir. İlk şiirini yoncalığını su basması üzerine, ikincisini dokuz koyununun ölmesi, sonuncusunu da köyü Zerk üzerine söylemiştir.

-1-

*Her zaman şadıman gittiğim işe
Bu sefer de beni öldürdün felek
Gör neler gelecek şu garip başa
Ahiri düşmanı güldürdün felek*

*Biri sağlam değil beş yüz dikmeden
Usandım ben boşa emek çekmeden
Maksadın ne tâ kökünden sökmeden
Yiğitliğin bana bildirdin felek*

*Geride kalanın hepini soydun
Çektiğim emeği nereye koydun
Herkes hakkın senden sormaz mı sandın
Bahriyi ummana daldırdın felek*

*Elim tutmaz asla bir iş görmeğe
Hep âlem başladı hergi sürmeğe
Kararım yok hiç bir yerde durmağa
Bağ ü bahçemizi soldurdun felek*

Harap edip yoncalığım yasadın
Hazır mıydı hem tırpanın masadın
Çalkama getirem çok mu susadın
Düğünü köye doldurdun felek

Misafirin duramadım yanında
Canım kurban olsun Hakk'ın yolunda
Çok usandım Armutlu'nun selinde
Çaresiz geçimi buldurdun felek

Yatmış uyarmazsın bizim Arab'ı
Suya verdim çarığının çorabı
Oda yaptım koydurdum bir kapı
Tokat illerine yeldirdin felek

Beş senedir diler idim bahardan
Çok dolaştım Ankara'dan Cihan'dan
Bostan ekim sarmısaktan soğandan
Onu da ellere yoldurdun felek

Emek çektim acımadı yüreğin
Çelik midir bilmem belin küreğin
Çürük müdür bizim taşı direğin
Temelinden söküp soldurdun felek

Döküldü dişlerim saçım ağardı
Bu yıl ot yok çok ırahmet yağardı
Ellerin dikmesi bütün göğerti
Bizimkin aradan kaldırdın felek

KUL SEVİNDİK halin söyler bilene
Şükür edip doğru raha gelene
Kaderim böyledir bilmem çare ne
Fakiri uykuya kandırdım felek
(Aslanoğlu 2006: 78-80)

-2-

Yaradan Hak hayır eyle sonunu
Aksine dönderdin çarkı devranı
Üç güne koymadın dokuz koyunu
Ne tarafa saldın bizim kervanı

Nasip eylemedi Mevlâ'm sütünü
Hem şişirdi ciğerini ödünü
Kuzguna yedirdi iki budunu
Kırkpınar'da kayıp ettik savranı

Kuzuya bırakın bizim çadırı
Fukaranın nerde vardır kadiri
Yüklettin göçümü dönderdin geri

Yoğurt değil yedirmediñ ayrıñı

*Haber salam köye giden olursa
Çekmen edem pastırmalar kurursa
Çok et yedik yanımıza kalırsa
Dağ tarlada gayrı edek seyranı*

*Ne yapam şikâyet olmasın Hakk'a
Fakir kullarının haline baka
Bir koyunun sütü bundan ne çıka
Göremedim bir halimden soranı*

*Hiç ırast gelmedi bu yıl işimiz
Dert belâdan ayık olmaz başımız
Kesilmedi pek karışık düşümüz
Pancar olsa katık ister boranı*

*Biçem dedim safa ile bu sene
Aksine dönderdin devranı gene
On koyundan hemen kaldı bir tane
Hiç komazsın kend'halinde duranı*

*Kahbe felek bizim ile uğraşır
Ne tarafa gitsem gelir ulaşır
Kardaş olan bir yarayı böleşir
Acep var mı benim gibi viranı
KUL SEVİNDİK halin söyler ne çare
Olur mu ben gibi bir bahtı kara
Hak için keserdim yerine göre
Nerde bulam bu binayı kuranı
(Aslanoğlu 2006: 80-81)*

-3-

*Dinleyin ağalar sözü sohbeti
Cennete misaldir şu Zerk'in köyü
Emsali bulunmaz dünyada zati
Cennete misaldir şu Zerk'in köyü*

*Hele bir göresin bayram düğünde
Hem muhabbet hepsinin evinde
Ab-ı zemzem tadı vardır suyunda
Cennete misaldir şu Zerk'in köyü*

*Binerler atları sanki süvari
Hepinin yaylada malı davarı
Ab-ı hayat olmuş akar pınarı
Cennete misaldir şu Zerk'in köyü*

*Gayetle hürmetli şu bizim gençler
Yaradan Hak versin hayırlı işler*

*Mah-ı Muharrem’de dökeriz yaşlar
Cennete misaldir şu Zerk’in köyü*

*At araba motor gibi dönüyü
Hepisi düzenle işler görüyü
Büyük küçük hak hakikat biliyi
Cennete misaldir şu Zerk’in köyü*

*Misafir mihmanı gayet severiz
Hürmet eder ona boyun eğeriz
Damı taşı kireç ile sıvarız
Cennete misaldir şu Zerk’in köyü*

*Düğünlerde pehlivanlar güreşir
Ha deyince dar gününde ulaşır
Yüzüne bakmaya gözler kamaşır
Cennete misaldir şu Zerk’in köyü*

*Saz kemane hem çalarız gırnata
Her zaman bineriz küheylan ata
Yüzseler derimiz gitmeyiz öte
Cennete misaldir şu Zerk’in köyü*

*Mal davarı kapısında satılır
Sözü doğru nerde olsa tutulur
Emaneti hem yerine getirir
Cennete misaldir şu Zerk’in köyü*

*Şu nedir eylemek bizde bulunmaz
Hakikat olmayan yerde durulmaz
Dünya malı asla göze görünmez
Cennete misaldir şu Zerk’in köyü*

*İki kat binalar güzel havası
Bizde vardır erenlerin duası
Dünyada kimseye olmaz kıyası
Cennete misaldir şu Zerk’in köyü*

KUL SEVİNDİK hem alana nasihat
Ben ölürsem olsun size vasiyet
Sefa ile sürün dünyada hayat
Cennete misaldir şu Zerk’in köyü
(Aslanoğlu 2006: 82-83)

Kaynakça:

Aslanoğlu, İbrahim (2006). *Sivas Meşhurları*, C. II, Ankara.

Aslanoğlu, İbrahim (1985). *Söz Mülkünün Sultanları*, Erman Yayınevi, İstanbul.

Kaya, Doğan (2009). *Sivas Halk Şairleri*, 1000 Temel Eser, Sivas Valiliği Kültür ve Turizm
Müdürlüğü Yay., C. III. Sivas.

Kaya, Doğan. Özel Arşiv.

Kazancı, Osman- Mehmet Yardımcı (1993). *Hekimhan Folkloru ve Hekimhanlı Halk Şairleri*, Malatya.

Noyan, Bedri (2001). Bütün Yönleriyle Bektâşîlik ve Alevîlik, IV. Ankara: Ardıç Yay., Ankara.

Ulusoy A. Celalattin (1980). *Hünkâr Hacı Bektaş Velî ve Alevî-Bektaşî Yolu*. Hacıbektaş.